

АНАЛІЗ ГОМЕОПАТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ХВОРОБ ШЛУНКОВО – КИШКОВОГО ТРАКТУ

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Вступ. У наш час захворювання шлунково-кишкового тракту вважаються одними з найбільш поширених недугів внутрішніх органів людини. Хворіють ними діти, і дорослі, проте якщо ще зовсім недавно лікарі могли говорити про сезонні спалахи захворюваності, то зараз від цих хвороб люди страждають у будь-яку пору року. Вже сьогодні захворювання ШКТ в структурі поширеності серед усіх захворювань в Україні посідають третє місце, в структурі захворюваності – 7 місце. Коли у світі зросла кількість медикаментозних ускладнень, медикамент став нерідко небезпечнішим, ніж хвороба, для лікування якої він призначається, а висока ефективність, відсутність побічних дій забезпечує гомеопатії вагоме місце в системі сучасної медицини. Цей метод ефективний як для профілактики, так і для лікування захворювань дорослих та дітей. Залежно від конкретної ситуації, гомеопатичне лікування можна застосовувати як самостійний метод профілактики, лікування, реабілітації або використовувати як метод комплементарної медицини поряд з алопатичним лікуванням.

Мета. Дослідження ринку гомеопатичних лікарських засобів в Україні, які застосовуються для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту та аналіз поширеності цих захворювань в Україні та світі.

Матеріали і методи. Перелік гомеопатичних лікарських засобів, що входить до Державного реєстру лікарських засобів, довідника «Компендіум» 2013 року; асортимент ГомЛЗ гомеопатичної аптеки КП «Фармація» міста Києва. Для аналізу використовувались методи математичної статистики, графічні методи аналізу та спостереження.

Результати. Станом на 30.04.2014 року в Державному реєстрі лікарських засобів фармакологічна група «Гомеопатичні засоби» налічує 206 ГомЛЗ, з них 34 використовуються для лікування ШКТ, 9,1% – не застосовуються в педіатричній практиці. Ці ГомЛЗ представлені 13 виробниками. Найбільше продукції надходить від німецьких компаній 67%, у меншій кількості з Швейцарії – 9%, Австрії – 6%, Російської Федерації та Італії – по 3%. Лідером виробництва досліджуваної групи ГомЛЗ є німецькі компанії «Дойче Хомеопаті-Уніон ДХУ-Арцнайміттель» та «Біологіше Хайльміттель Хеель ГмБХ» (по 10 назв ГомЛЗ). Частка вітчизняних ГомЛЗ складає 12%. Таким чином, на вітчизняному ринку ГомЛЗ залежність від імпорту є доволі високою. Відповідно до класифікаційної системи АТС ГомЛЗ для лікування ШКТ належать до терапевтичної групи А – засоби, які впливають на травну систему та метаболізм та можуть бути віднесені до 7 підгруп. У ході аналізу лікарських засобів, включених до довідника «Компендіум» 2013 р., було встановлено, що найбільшу частину препаратів займає група А05 (засоби, які застосовуються для лікування органів печінки та жовчовивідних шляхів) – 31%, група А12 (мінеральні добавки) та група А16 (інші лікарські засоби, які впливають на травну систему і метаболічні процеси) – по 19%; група А08 (засоби, які застосовуються при надлишковій вазі) – 12%, група А03 (засоби, які застосовуються при функціональних шлунково-кишкових розладах) – 11%, та групи А01 (засоби, які застосовуються в стоматології) і А13 (тонізуючі засоби) по 3,85% відповідно

Згідно проведеного аналізу ГомЛЗ, які використовуються для лікування ШКТ, за формою випуску визначено, що найбільша їх частина зареєстрована у формі таблеток – 53%, частка крапель складає 35,3%, а розчинів для ін'єкцій та гранул по 5,85% відповідно. За складністю 76% зареєстрованих ГомЛЗ є комплексними (містять від 4 до 31 компонента), а 24% – монокомпонентними. За результатами досліджень асортименту екстемпоральних та готових ГомЛЗ гомеопатичної аптеки КП «Фармація» м. Києва доведено, що протягом 2011-2014 років збільшилась кількість аптек КП «Фармація» м. Києва, які реалізовували екстемпоральні гомеопатичні препарати з 97 до 104 структурних підрозділів. Асортимент готових ГомЛЗ досліджуваного аптечного закладу доповнюється екстемпоральними лікарськими формами. Аналіз реалізації гомеопатичних ліків показав, що найбільшу частину ГомЛЗ займають лікарські засоби за індивідуальними прописами – 55,86%, у вигляді внутрішньо-аптечної заготовки відпущено 39,28% та гомеопатичних препаратів промислового виробництва – 4,86%. Із 77 ГомЛЗ, які виготовляються у вигляді внутрішньо-аптечної заготовки 12 використовуються для лікування захворювань ШКТ. 90% виготовлених ГомЛЗ є комплексними лікарськими формами (містять від 4 до 7 компонентів). Значну частину відпущених ГомЛЗ займають лікарські засоби за індивідуальними прописами, 63,6% яких є комплексними гомеопатичними засобами (містять від 4 до 7 компонентів), а 36,36% – монокомпонентними. За результатами проведеного аналізу ГомЛЗ екстемпорального виготовлення за лікарською формою визначено, що всі вони виготовляються у вигляді гранул.

Ключові слова: гомеопатичні лікарські засоби, фармацевтичний ринок, екстемпоральне виготовлення, індивідуальні прописи, внутрішньо-аптечна заготовка.

ВСТУП

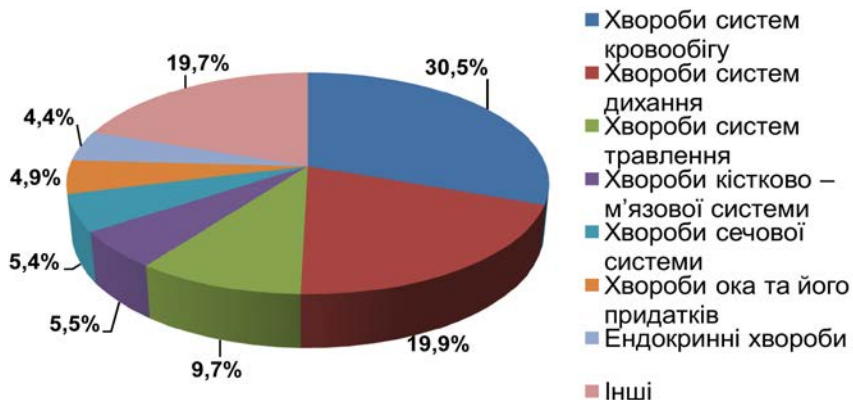
У наш час захворювання шлунково-кишкового тракту (ШКТ) вважаються одними з найбільш поширених недугів внутрішніх органів людини. Хворіють ними діти і дорослі, проте якщо ще зовсім недавно лікарі могли говорити про сезонні спалахи захворюваності, то зараз від цих хвороб люди страждають у будь-яку пору року. Хворіють ними діти, і дорослі, проте якщо ще зовсім недавно лікарі могли говорити про сезонні спалахи захворюваності, то зараз від цих хвороб люди страждають у будь-яку пору року [2-4,7,10-11,14-15].

За прогнозами експертів Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВОЗ), через декілька років захворювання ШКТ займатимуть одне з головних місць у структурі захворюваності населення на рівні з серцево-судинною патологією. Вже сьогодні захворювання ШКТ в структурі поширеності серед усіх захворювань в Україні посідають третє місце, в структурі захворюваності – 7 місце (рис. 1). Рік у рік відзначається чітка тенденція до зростання цих показників і за останні 5 років в Україні захворюваність органів травлення зросла на 42,5%, смертність – на 14%. В середньому 15-20% населення земної кулі потерпає від диспептичного синдрому [3-4,7,10-11,14-15].

Мета. Дослідження ринку гомеопатичних лікарських засобів в Україні, які застосовуються для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту та аналіз поширеності цих захворювань в Україні та світі.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Перелік гомеопатичних лікарських засобів, що входить до Державного реєстру лікарських засобів, довідника «Компендіум» 2013 року; асортимент ГомЛЗ гомеопатичної аптеки КП «Фармація» міста Києва.

**Рис. 1. Структура поширеності хвороб населення України
РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ**

За даними ВООЗ, у світі щорічно реєструється від 68,4 до 275 мільйонів цих захворювань. На хронічний гастрит і гастродуоденіти хворіє 70–80% населення. Виразкова хвороба у структурі патології ШКТ становить 5–6%. Серед захворювань черевної порожнини перше і друге місце займають апендицит і холецистит, а третє – панкреатит. За даними світової статистики, з мільйона населення у рік гострим панкреатитом хворіє від 200 до 800 людей. Протягом останніх 10 років в Україні захворюваність панкреатитом зростає майже в 3 рази. Це захворювання частіше зустрічається у чоловіків. Гострий панкреатит на тлі зловживання алкоголем виникає в середньому у віці близько 39 років, а панкреатит, асоційований з жовчнокам'яною хворобою – 69 років [3-4, 10-11, 14-15].

Гомеопатична фармація і виробництво гомеопатичних лікарських засобів (ГомЛЗ) ефективно розвивається у більшості країн світу: Німеччині, Франції, Австрії, Великобританії, Бельгії, Нідерландах, Греції, США, Канаді, Мексиці тощо. Так, на сьогодні лише у Німеччині зареєстровано 3280 комплексних ГомЛЗ [14]. За даними маркетингових досліджень споживачів ГомЛЗ, серед основних переваг зазначені: безпечність і натуральний склад [13].

Станом на 30.04.2014 року в Державному реєстрі лікарських засобів фармакологічна група «Гомеопатичні засоби» налічує 206 різних лікарських форм ГомЛЗ (без урахування різних дозувань), з них 33 застосовується для лікування ШКТ (табл. 1). Ці ГомЛЗ представлені 13 виробниками. Станом на 01.06.2013 року в Україні було зареєстровано 208 різних лікарських форм (без урахування різних дозувань), які випускалися 22 виробниками з 9 країн [1-8, 14]. Для національного ринку ЛЗ спостерігається тенденція до незначного зменшення числа зареєстрованих (перереєстрованих) ГомЛЗ.

Проаналізувавши фірми-виробники, які постачають ГомЛЗ, що використовуються для лікування ШКТ, ми дійшли висновку, що найбільше продукції надходить від німецьких компаній 67%. Частка вітчизняних ГомЛЗ складає 12%. Лідером виробництва досліджуваної групи ГомЛЗ є німецькі компанії «Дойче Хомеопаті-Уніон ДХУ-Арцнайміттль» та «Біологіше Хайльміттль Хеель ГмбХ» (по 10 назв ГомЛЗ), а далі з відривом ідуть Гербамед АГ – Швейцарія (3 назви), «Ріхард Біттнер АГ» Австрія (2 назви), «Санум-Кельбек», 36. наук. спраць співробіт. НМАПО

ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ І ОРГАНІЗАЦІЯ ФАРМСПРАВИ

Німеччина, «Цефак КГ» Німеччина, Гуна С.п.а. – Італія, ТОВ «Таліон-А» Російська Федерація, ТОВ «Арніка», ТОВ «Матеріа Медика – Україна», ЗАТ «Національна Гомеопатична Спілка» – Україна, Штайгервальд Арцнайміттєльверк ГмБХ та ПАТ «Біолік» Україна (по 1 назві) [8,12]. Таким чином, на вітчизняному ринку ГомЛЗ залежність від імпорту є високою, що характеризується негативно.

Згідно проведеного аналізу ГомЛЗ, які використовуються для лікування ШКТ, за формою випуску визначено, що найбільша їх частина зареєстрована у формі таблеток – 53%, частка крапель складає 35,3%, а розчинів для ін'єкцій та гранул по 5,85% відповідно (табл. 1). За складністю 76% зареєстрованих ГомЛЗ є комплексними (містять від 4 до 31 компонента), а 24% – монокомпонетними [8,12].

Таблиця 1

Аналіз гомеопатичних лікарських засобів, які використовуються для лікування хвороб шлунково-кишкового тракту

Торгова назва	Форма випуску	Використання в дитячій практиці
1	2	3
Дентокінд	таблетки	від народження
Гастрокінд	таблетки	від народження
Спазмінал	гранули	від 1 року
Фортакель D5	краплі для перорального та зовнішнього застосування	від 12 років
Галстена	краплі для перорального застосування	від народження
Галстена	таблетки	від 5 років
Гепазин	краплі для перорального застосування	від 11 років
Гепар комп.хеель	розчин для ін'єкцій	від народження
Спаскупрель	таблетки	від 12 років
Холедіус	краплі для перорального застосування	не застосовується
Хепель	таблетки	від 12 років
Хепель Н	розчин для ін'єкцій	від 12 років
Діетресса	таблетки	від 12 років
Цефамадар	таблетки	від 3 років
Вес-норма	гранули	від 12 років
Каліум Сульфурікум «Сіль доктора Шюсслера №6»	таблетки	від народження
Каліум Фосфорикум «Сіль доктора Шюсслера №5»	таблетки	від народження
Каліум Хлоратум «Сіль доктора Шюсслера №4»	таблетки	від народження
Магнезіум Фосфорикум «Сіль доктора Шюсслера №7»	таблетки	від народження
Феррум Фосфорикум «Сіль доктора Шюсслера №3»	таблетки	від народження
Тонусин	краплі для перорального застосування	не застосовується
Амарин	краплі для перорального застосування	від 11 років
Гастрікумель	таблетки	від 6 років
Натріум Сульфурікум «Сіль доктора Шюсслера №10»	таблетки	від народження

На заключному етапі досліджень за даними інструкцій для медичного застосування була проведена систематизація обмежень щодо застосування ГомЛЗ в педіатричній практиці: 9,1% – не призначається, 24,2% – від 12 років, 24,3% – застосовуються для лікування дітей віком від 1, 3, 5 та 11 років, 42,4% – застосовуються від народження [8-9,12].

Відповідно до класифікаційної системи АТС ГомЛЗ для лікування ШКТ належать до терапевтичної групи А – засоби, які впливають на травну систему та метаболізм та можуть бути віднесені до 7 підгруп (рис.2).

У ході аналізу ЛЗ, включених до довідника «Компендіум» 2013 р., було встановлено, що найбільшу частину препаратів займає група А05 (засоби, які застосовуються для лікування органів печінки та жовчовивідних шляхів) – 31%, група А12 (мінеральні добавки) та група А16 (інші лікарські засоби, які впливають на травну систему і метаболічні процеси) – по 19%; група А08 (засоби, які застосовуються при надлишковій вазі) – 12%, група А03 (засоби, які застосовуються при функціональних шлунково-кишкових розладах) – 11%, та групи А01 (засоби, які застосовуються в стоматології) і А13 (тонізуючі засоби) по 3,85% відповідно [9].

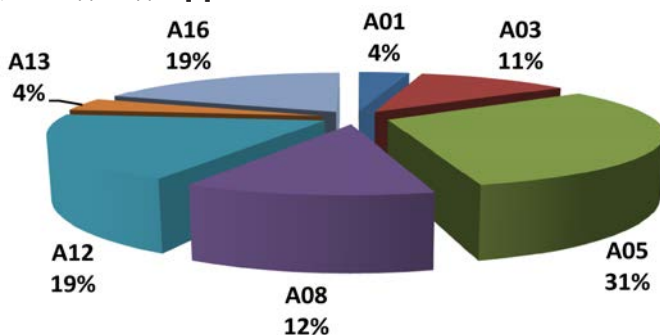

Рис. 2. Аналіз гомеопатичних лікарських засобів відповідно до класифікаційної системи АТС

Дослідження асортименту екстемпоральних та готових ГомЛЗ були проведені на базі гомеопатичної аптеки КП «Фармація» м. Києва. Протягом 2011-2014 років збільшилась кількості аптек КП «Фармація» м. Києва, які реалізовували екстемпоральні гомеопатичні препарати: з 97 до 104 структурних підрозділів. Асортимент готових ГомЛЗ досліджуваного аптечного закладу доповнюється екстемпоральними лікарськими формами [6].

Порівнюючи асортимент гомеопатичних лікарських засобів цієї аптеки протягом 2011-2013 років, можна зробити висновок, що в аптечному закладі представлена продукція 18 фірм-виробників. Більшу частину асортименту займає продукція фірми «Біологіше Хайльміттель Хеель», на яку був найбільший попит пацієнтів (рис. 3).

Аналіз реалізації гомеопатичних ліків показав, що найбільшу частину ГомЛЗ займають лікарські засоби за індивідуальними прописами – 55,86%, у вигляді внутрішньо-аптечної заготовки відпущено 39,28% та гомеопатичними препаратами промислового виробництва – 4,86%. Із 77 ГомЛЗ, які виготовляються у вигляді внутрішньо-аптечної заготовки 12

ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ І ОРГАНІЗАЦІЯ ФАРМСПРАВИ

використовуються для лікування захворювань ШКТ. 90% – комплексні гомеопатичні засоби (містять від 4 до 7 компонентів). Значну частину ГомЛЗ займають лікарські засоби за індивідуальними прописами: 63,6% яких є комплексними гомеопатичними засоби (містять від 4 до 7 компонентів), а 36,36% – монокомпонентними.

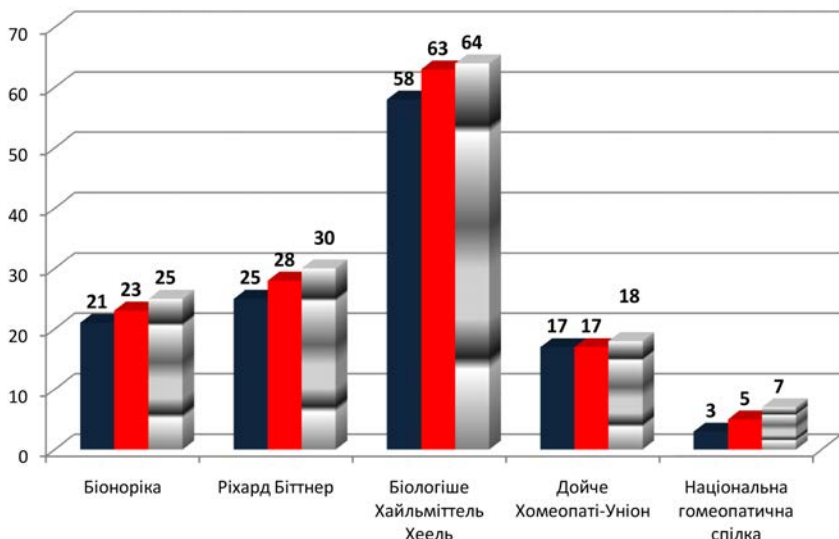

Рис. 3. Розподіл асортименту гомеопатичних лікарських препаратів за фірмами-виробниками, представленими у досліджуваній аптеці міста Києва

Найпоширенішими є комплекси, які використовують для лікування гастритів, колітів, діабету, хвороб підшлункової залози, виразкової хвороби шлунку та панкреатиту. За результатами проведеного аналізу ГомЛЗ екстемпорального виготовлення за лікарською формою визначено, що всі вони виготовляються у вигляді гранул.

ВИСНОВКИ

Досліджено ринок гомеопатичних лікарських засобів в Україні, які застосовуються для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту та зроблено аналіз поширеності цих захворювань в Україні та світі.

Література

1. Л.П. Гуцол Аналіз асортименту гомеопатичних лікарських засобів на фармацевтичному ринку України / Л.П. Гуцол // Ліки України. – 2013. – №5. – С. 24-27.
2. Запор: современное состояние проблемы. Изящность гомеопатического подхода к ее решению / Гуцол Л.П., Гуцол Н.С., Цымбал И.П., Гуцол Э.Н. // Український гомеопатичний щорічник. – Одеса: Астропринт, 2004. – Т.7. – С.81–89.
3. Князевич В.М. Народна і нетрадиційна медицина України: сьогодні і майбутнє // Тези Першого Національного конгресу [Народна медицина в Україні], 18 вересня 2009р. –К. - 2009. – С.3–4

4. Чернобровий В.М. Психолого-філософські аспекти взаємозв'язку гомеопатії і алопатії на прикладі лікування захворювань органів травлення / Чернобровий В.М., Заїка С.В. // Український гомеопатичний щорічник. – Одеса: Астропринт, 2001.–С.170–172

5. В.О. Демченко Дослідження вітчизняного фармацевтичного ринку гомеопатичних лікарських засобів / В.О. Демченко, Н.О. Ткаченко, О.О. Майборода // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2010. – Вип. XXIII, №4. – С.20-22.

6. В.П. Попович Сучасний стан фармацевтичного ринку гомеопатичних лікарських засобів / В.П. Попович, О.М. Глущенко, І.А. Костюк // Фармацевтичний часопис. – 2014. – № 1 (29). – С.114-118.

7. Delinick A.N. Homeotherapeutics. A scientific handbook of homeopathic medicine. – New Delhi: B. Jain Publishers, 2006.

8. Державний реєстр лікарських засобів України: Офіційний сайт [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dzlj.kiev.ua/>

9. Довідник «Компендіум». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://compendium.com.ua>.

10. Медичний вісник - <http://medvisnyk.org.ua/content/view/1989/31/>

11. <http://mdovidka.com/pankreatit-gostr-j.html>

12. <http://mozdocs.kiev.ua/liki.php?nav=2&letter=%E0&phgroup=20>

13. «Нужны ли гомеопатические препараты населению России?» http://www.homeopat.ru/publications/view_page/38

14. Положення гомеопатичних лікарських засобів [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://www.homeopat.net.ua/uk/treatment/61-regulation-of-homeopathic-medicines>.

15. Портал про здоров'я [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrhealth.net/svyata-viklikali-spalax-pankreatitu673/>

А.Н.Глущенко

Анализ гомеопатических лекарственных средств, которые используют для лечения болезней желудочно-кишечного тракта

Национальный медицинский университет им. А.А.Богомольца

Введение. В наше время заболевания желудочно-кишечного тракта считаются одними из наиболее распространенных недугов внутренних органов человека. Болеют ими дети, и взрослые, однако если еще совсем недавно врачи могли говорить о сезонных вспышках заболеваемости, то сейчас от этих болезней люди страдают в любое время года. Уже сегодня заболевания ЖКТ в структуре распространенности среди всех заболеваний в Украине занимают третье место, в структуре заболеваемости – 7 место. Когда в мире возросло количество медикаментозных осложнений, препарат стал нередко опаснее, чем болезнь, для лечения которой он предназначается, а высокая эффективность, отсутствие побочных действий обеспечивает гомеопатию важное место в системе современной медицины. Этот метод эффективен как для профилактики, так и для лечения заболеваний взрослых и детей. В зависимости от конкретной ситуации, гомеопатическое лечение можно применять как самостоятельный метод профилактики, лечения, реабилитации или использовать как метод комплементарной медицины наряду с аллопатическим лечением.

Цель. Исследование рынка гомеопатических лекарственных средств в Украине, применяемых для лечения заболеваний желудочно-кишечного тракта и анализ распространенности этих заболеваний в Украине и мире.

Материалы и методы. Перечень гомеопатических лекарственных средств, входящих в Государственный реестр лекарственных средств, справочник «Компендиум» 2013 года; ассортимент ГомЛС гомеопатической аптеки КП «Фармация» города Киева. Для анализа использовались методы математической статистики, графические методы анализа и наблюдения.

Результаты. По состоянию на 30.04.2014 года в Государственном реестре лекарственных средств фармакологическая группа «Гомеопатические средства» насчитывает 206 ГомЛС, из них 34 используется для лечения ЖКТ, 9,1% – не применяются в педиатрической практике. Эти ГомЛС представлены 13 производителями. Больше продукции поступает от немецких компаний – 67%, в меньшем количестве из Швейцарии – 9%, Австрии – 6%, Российской Федерации и Италии – по 3%. Лидером производства исследуемой группы ГомЛС являются немецкие компании «Дойче Хомеопати-Унион ДХУ-Арцнаймиттель» и «Биологише Хайльмиттель Хеель ГмБХ» (по 10 наименований ГомЛС). Доля отечественных ГомЛС составляет 12%. Таким образом, на отечественном рынке ГомЛС зависимость от импорта достаточно высокая. Согласно классификационной системе АТС ГомЛС для лечения ЖКТ относятся к терапевтической группе А – средства, влияющие на пищеварительную систему и метаболизм и могут быть отнесены к 7 подгруппам. В ходе анализа лекарственных средств, включенных в справочник «Компендиум» 2013 г., было установлено, что наибольшую часть препаратов занимает группа А05 (средства, применяемые для лечения органов печени и желчевыводящих путей) – 31%, группа А12 (минеральные добавки) и группа А16 (другие лекарственные средства, влияющие на пищеварительную систему и метаболические процессы) – по 19%; группа А08 (средства, применяемые при избыточном весе) – 12%, группа А03 (средства, используемые при функциональных желудочно-кишечных расстройствах) – 11%, и группы А01 (средства, применяемые в стоматологии) и А13 (тонизирующие средства) по 3,85% соответственно. Согласно проведенного анализа ГомЛС, используемых для лечения ЖКТ, по форме выпуска определено, что наибольшая их часть зарегистрирована в форме таблеток – 53%, доля капель составляет 35,3%, а растворов для инъекций и гранул по 5,85% соответственно. По сложности 76% зарегистрированных ГомЛС являются комплексными (содержат от 4 до 31 компонента), а 24% – монокомпонентными. По результатам исследований ассортимента экстенпоральных и готовых ГомЛС гомеопатической аптеки КП «Фармация» г. Киева доказано, что в течение 2011-2014 годов увеличилось количество аптек КП «Фармация» г. Киева, которые реализовывали экстенпоральные гомеопатические препараты с 97 до 104 структурных подразделений. Ассортимент готовых ГомЛС исследуемого аптечного учреждения дополняется экстенпоральными лекарственными формами изготовленными в виде гранул. Анализ реализации гомеопатических лекарств показал, что наибольшую часть ГомЛС занимают лекарственные средства по индивидуальному прописью – 55,86%, в виде внутриаптечной заготовки отпущено 39,28% и гомеопатические препараты промышленного производства – 4,86%. Из 77 ГомЛС, изготавливаемых в виде внутриаптечной заготовки 12 используются для лечения заболеваний ЖКТ, 90% из них – комплексные лекарственные формы (содержат от 4 до 7 компонентов). Значительную часть ГомЛС занимают лекарственные средства по индивидуальному прописью: 63,6% анализируемых форм – комплексные гомеопатические средства (содержащие от 4 до 7 компонентов), а 36,36% – монокомпонентные.

Ключевые слова: гомеопатические лекарственные средства, фармацевтический рынок, экстенпоральное изготовление, индивидуальные прописи, внутриаптечная заготовка.

O.M.Hlushchenko

Analysis of homeopathic medicines used for treatment of gastrointestinal diseases

Bogomolets National Medical University

Introduction. Nowadays the gastrointestinal tract diseases are among the most common ailments of internal organs. According to experts of the World Health Organization (WHO), in a few years, gastrointestinal diseases will reach one of the top positions in the structure of morbidity, which is occupied by cardiovascular diseases. Gastrointestinal disease have already taken the 3rd position according to the prevalence in the structure of all diseases in Ukraine and the 7th position in the structure of morbidity. The number of drug complications has increased and medications often become more dangerous than the diseases themselves. Under this condition, high efficiency as well as absence of side effects provide homeopathy an important place in the system of modern medicine. This method is effective for prevention and treatment of diseases of adults and children. Depending on the specific situation, homeopathic treatment can be used as an independent method of prevention, treatment, rehabilitation, or as a method of complementary medicine alongside with allopathic treatment.

Purpose. Market research of homeopathic medicines in Ukraine, which are used to treat diseases of the gastrointestinal tract, and analysis of the diseases prevalence in Ukraine and abroad.

Materials and methods. List of homeopathic medicinal products included in the State Register for Medicines, "Compendium" reference book for 2013; assortment of homeopathic medicines represented in "Pharmacy" homeopathic chemists' in Kyiv.

The methods used included mathematical statistics, graphical analysis and observation. Results. As of 30.04.2014, "Homeopathic Remedies" section of the State Register for Medicines accounts for 206 homeopathic medicines, 34 of which are used to treat the gastrointestinal tract, 9.1 % is not used in pediatric practice. The homeopathic medicines are manufactured by 13 manufacturers. Most products come from German companies (67%), 9% - from Switzerland, 6% - from Austria, 3% - from Russia and 3% - from Italy. German company "Deutsche Homeopati-Union DCU – Artsnaymittel" and "Biologische Heilmittel Heel GmbH" is the leader of homeopathic medicines production (10 titles of homeopathic medicines each). The share of domestic homeopathic medicines is 12%. Thus, dependence of the domestic market homeopathic medicines on imports is rather high. According to the ATC classification system, homeopathic medicines for the treatment of gastrointestinal tract belonging to the therapeutic group A are means influencing the alimentary tract and metabolism and can be assigned to 7 groups. The analysis of the drugs included into "Compendium" for 2013 showed that most of the drugs belong to group A05 (means used for treatment of the liver and biliary tract) - 31%. Among homeopathic medicines used to treat gastrointestinal tract, tablets represent 53% of the registered products, drops - 35.3%, solutions for injections and pellets - 5.85% each. 76% of homeopathic medicines are complex (containing 4 to 31 components), and 24% - monocomponent. Analysis of the range of extemporaneous and ready homeopathic medicines represented in "Pharmacy" facilities in Kyiv proved that in 2011-2014 the number of the facilities which implemented extemporaneous homeopathic medicines have increased from 97 to 104. The range of ready homeopathic medicines of the investigated pharmaceutical facility was complemented by pellet extemporaneous dosage forms. Of 77 homeopathic medicines made in the form of intra-pharmacy blanks 12 are used to treat diseases of the gastrointestinal tract. 90% of them are complex dosage forms (containing 4 to 7 components).

Key words: homeopathic medicines, pharmaceutical market, extemporaneous production, individual prescribing, intra-pharmacybillets.

Відомості про авторів:

Глуценко Олена Миколаївна - к.фарм.н., доцент каф. аптечної та промислової технології ліків НМУ імені О.О. Богомольця. Адреса: Київ, вул. Пушкінська, 22, тел.: (044) 235-90-66.

УДК: 615.454.2:615.014.4:616.65

© В.І. ГРИЦЕНКО, О.А. РУБАН, 2014

В.І. Гриценко, О.А. Рубан

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ СУПОЗИТОРІЇВ "ТАМ-СУЛОПРОСТ" В ПРОЦЕСІ ЗБЕРІГАННЯ

Національний фармацевтичний університет

Вступ. Одним з головних показників якості лікарського препарату є стабільність його фізико-хімічних, фармакологічних і споживчих якостей. Термін придатності препарату залежить від багатьох факторів, при цьому змінення будь якого з них протягом строку зберігання свідчить про негативні процеси, що відбуваються у складі препарату.

Мета. Дослідження стабільності супозиторіїв "Тамсулопрост" в процесі зберігання.

Матеріали і методи. Об'єктами досліджень стали супозиторії "Тамсулопрост", що містять у своєму складі α – адреноблокатор тамсулозина гідрохлорид, виготовлені на основі твердого жиру методом виливання. У процесі зберігання супозиторіїв за допомогою фізичних, фізико-хімічних, фармако-технологічних, мікробіологічних і аналітичних методів визначали наступні показники: зовнішній вигляд, середню масу, час розпадання, однорідність, температуру плавлення, рН, вміст тамсулозину гідрохлориду, мікробіологічну чистоту.

Результати. Результати проведених досліджень показали, що супозиторії є стабільними при зберіганні у сухому, захищеному від світла місці при кімнатній температурі – протягом 1 року, в сухому, захищеному від світла, прохолодному місці – протягом 2 років. Встановлено режим зберігання супозиторіїв "Тамсулопрост" – у сухому темному місці при температурі 8,0-15,0 0С протягом 2 років.

Ключові слова: супозиторії, стабільність, передміхурова залоза.

ВСТУП

Доброякісна гіперплазія передміхурової залози (ДГПЗ) є одним з найбільш поширених урологічних захворювань чоловіків. Соціальна значущість і актуальність цієї проблеми підкреслюється демографічними дослідженнями ВООЗ, що свідчать про зростання населення планети у віці старше 60 років, причому його темпи суттєво випереджають зростання чисельності населення вцілому. Симптоми прояви ДГПЗ різні, не носять специфічного характеру і вельми різноманітні. Розвиток гіперплазії простати призводить до різкого погіршення якості життя, розладу сечовипускання, порушення функції нирок, еректильної дисфункції [6].

Виникнення спазму гладком'язових структур простати, шийки сечового міхура і простатичного відділу сечовипускного каналу з'являється внаслідок збільшення функціональної активності α 1-адренорецепторів. Тому, блокатори α 1-адренергічних рецепторів являються основною групою лікарських препаратів для лікування симптомів ДГПЗ.